

Toissijainen ympäristövastuu; HE-luonnos laiksi ympäristövahinkorahastosta

Hallitusneuvos Oili Rahnasto, ympäristöministeriö
SYS ry:n Syyspäivät 15.9.2022, Oodi

HE-luonnos laiksi ympäristövahinko- rahastosta (YVR-laki)

- HE laiksi ympäristövahinkorahastosta annetaan valtion talousarvion 2023 yhteydessä eduskunnalle, ns. budjettilaki
- Laki öljysuojarahastosta (1406/2004) ja laki ympäristövahinkovakuutuksesta (81/1998) kumotaan
- Esityksen hyväksyminen vaatii 2/3 enemmistön eduskunnassa (talousarvion ulkopuolinen rahasto, PL 87 §)
- Uusi laki ja kumoamiset ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2025; öljysuojamaksua ja sen kantamista koskevat pykälät kumottaisiin jo vuonna 2023

Ympäristövahinkomaksu (~vero) 1/3

- Ympäristövahinkorahastoon kerättäisiin varoja ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittajilta (taustalla YSL) = kollektiivisen aiheuttaja vastaa –periaatteen sovellutus

1) vuosittaisina ympäristövahinkomaksuina (maksuluokat 1–5)

- maksuluokat 1–3 kaivostoimintaa ja jätteiden käsittelyä
- maksuluokka 4 erityisesti teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalassa olevia laitoksia
- maksuluokka 5 muita ympäristöluvanvaraisia ml. eräitä eläinsuojia (lupaviranomaisena AVI), polttoaine- ja kemikaalivarastoja sekä polttoaineiden jakeluasemia (vrt. nykyinen öljysuojamaksu)

Ympäristövahinkomaksu 2/3

- Ympäristövahinkorahastoon kerättäisiin varoja ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittajilta (taustalla YSL)

2) kertaluonteisina maksuina (400 e)

- kunnan lupatoimivallassa olevia toimintoja, lisäksi rekisteröitävää ja ilmoituksenvaraista toimintaa
- Maksuvelvollisuus ei koskisi valtion, kunnan ja kirkkojen toimijoita

Ympäristövahinkomaksu 3/3

- Maksukertymä vuosittaisista ympäristövahinkomaksuista noin 3,5 miljoonaa euroa vuodessa
- Kertamaksujen kertymä yhtenä vuotena järjestelmän tullessa voimaan arviolta 4 miljoonaa euroa
- Rahastolla olisi **pääomaraaja** (30 miljoonaa euroa), jonka ylittyessä maksun kantaminen keskeytettäisiin.
- Maksun kantaminen aloitettaisiin uudelleen, kun rahaston pääoma olisi laskenut alle **pääoman alarajan** (15 miljoonaa euroa).

Ympäristövahinkorahastosta maksettavat korvaukset

- Rahastosta maksettaisiin **korvaus vahingonkärsijöille** sekä ympäristön pilaantumisen **torjunta-, ehkäisemis- ja rajoittamistoimien kustannuksista viranomaisille**:
 - kun vastuutaho olisi maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa.
 - korvauksen maksaminen rahastosta olisi viimesijaista eli kun korvausta ei täysimääräisesti makseta vakuudesta, vakuutuksesta tai muusta laissa säädetystä korvausjärjestelmästä.
- Mahdollisuus ennakkokorvaukseen viranomaisille torjuntakustannuksia varten
- Korvauksen enimmäismäärä eli tapauskohtainen korvauskatto 30 miljoonaa euroa.

Vahinkoa kärsineen korvaukset

- Ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain (737/1994) mukaisten vahinkojen seuraamukset ja näiden vahinkotapahtumien vahingontorjunta- ja ennallistamiskustannukset sekä välttämättömien selvitysten kustannukset
- Ajoneuvosta, raidekulkuneuvosta taikka aluksesta tai niiden käyttämisestä johtuneen öljy- tai muun kemikaalipäästön aiheuttamat vahingot

Viranomaisten korvaukset torjunta- ja ennallistamiskustannuksista

- Pelastuslain (379/2011) torjuntakustannuksia
- Pelastuslaissa säädettyjä jälkitorjunnan kustannuksia
- Ympäristönsuojelulain 182 a §:n pilaantumisen ehkäisemis- ja torjuntakustannuksia
- Em. toimiin ja kustannuksiin liittyvien selvitysten kustannukset
- Ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain mukaisia torjunta- ja ennallistamiskustannuksia

Harkinnanvaraiset avustukset pelastustoimen investointeihin

- Rahastosta voitaisiin valtion talousarviosta siirretyn määrärahan rajoissa myöntää avustusta ympäristövahinkojen torjuntaan pelastustoiminnassa käytettävän kaluston hankkimisesta aiheutuvien kustannusten osittaiseen kattamiseen (harkinnanvarainen avustus):
 - hyvinvointialueille (pelastustoimi)
 - Helsingin kaupungin pelastustoimelle
 - Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle ja Ahvenanmaan kunnille

Kiitos!

Oili Rahnasto

oili.rahasto@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

